HE 89/2024 vp. Laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

17.10.2024 Ympäristövaliokunta
Erityisasiantuntija Jaakko Rastas, ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun ympäristön tieto

Vastine ympäristövaliokunnalle toimitettuihin lausuntoihin sekä kansanedustajien esittämiin kysymyksiin

- Valiokunnan 10.10. pidettyyn kuulemisessa esitettiin kysymyksiä liittyen Suomen Kuntaliitto ry:n lausuntoon, Ruokaviraston lausuntoon, Museoviraston lausuntoon sekä puolustusministeriön lausuntoon.
- Kysymykset liittyivät Ruokaviraston ja alueellisten vastuumuseoiden tiedonsaantioikeuden riittävyyteen, kuntien ja maakuntien liittojen tiedonsaantioikeuksien puuttumiseen sekä tiedonkäsittelyn ja -siirron turvallisuuteen.

Ruokaviraston ja alueellisten vastuumuseoiden tiedonsaantioikeudet

- Ruokaviraston lausunnossa esitettiin huomio sektorikohtaisesta lainsäädännöstä, jossa on jo osin säädetty tiedonsaantioikeuksista ja siitä, että tiedonsaantioikeuksista ei mahdollisesti aina säädetä riittävän kattavasti suhteessa nykyisiin valvontatehtäviin.
- Hallituksen esityksessä ehdotettu tiedonsaantioikeus kattaa ne tilanteet, joissa Ruokavirasto tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Ruokavirasto saisi tiedot maksutta.
- Museoviraston lausunnossa esitettiin huomio siitä, että alueelliset vastuumuseot tarvitsisivat tietoa kuntarajojen yli.
- Alueelliset vastuumuseot saisivat tiedot niistä kohteista, joiden osalta niillä olisi välttämätön syy saada tietoa tehtäviensä hoitamiseksi. Myös kuntarajojen yli.

RYHTI Rakennetun ympäristön tieto

Kuntien ja maakuntien liittojen tiedonsaantioikeudet

- Kunnat ovat suhtautuneet kielteisesti tiedonsaantioikeuksiin aiemman hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä (HE 140/2022 vp.).
- Selkeää käyttötarkoitusta tai käyttötapausta ei ole selvillä kuntien ja maakuntien liittojen osalta.
  - Mitä tietoja kunnat tarvitsisivat ei ole selvillä.
- Tietojärjestelmästä annetun lain 9 §:n nojalla Suomen ympäristökeskuksella ei ole oikeutta saada muilta valtion viranomaisilta salassa pidettäviä tietoja. Tietojärjestelmän salassa pidettävät tiedot ovat peräisin kunnilta.
  - Tilanteissa, joissa rakennusvalvonta on keskitetty yhteen toimipisteeseen, on rakennusvalvonnalla pääsy kaikkien kuntien järjestelmiin ja siten pääsy rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietoihin
- Ympäristöministeriö jatkaa asian selvittämistä.

Tiedonkäsittelyn ja –siirron turvallisuus

- Kasaumavaikutus
  - Tietojärjestelmän tiedoista ja niiden jakamisesta on tehty tietuekohtainen riskiarvio.
  - Riskiarviossa on otettu huomioon tiedon kasaumavaikutus.
- Välttämättömyyteen sidottu tiedonsaantioikeus edellyttää, että tapauskohtaisesti varmistetaan tiedonsaannin välttämättömyys (TiHL 22 § 2 mom.).
  - Tietoa saa vain sen verran, mikä on välttämätöntä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.
- Tiedon toimittajia edellytetään sitoutumaan tietoturvaehtoihin.
  - Ohjeissa erikseen edellytetään mitä tietoa tietojärjestelmään ei voi toimittaa.
- Erilliset tietoturvaehdot tiedon hyödyntäjille, eli viranomaisille.
  - Erikseen korostetaan, että vain ne, joiden työtehtävät sisältävät salassa pidettävän tiedon käsittelyä, saavat käyttää tietojärjestelmän salassa pidettävää tietoa.

RYHTI Rakennetun ympäristön tieto

Kiitos

ryhti.syke.fi
ym.fi/ryhti
ryhti.ym@gov.fi
ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Tilaa uutiskirje: **ym.fi/ryhti**

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 7, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute